

# FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus »Fejérmegyei Napló« a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter. (Az általatok katolikusok törekvéseinek előmozdítására »Fejérmegyei Napló« cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük.) XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófnak, 1895. márczius 6-án.

Előfizetési árak:

Egészévre 12 kor., félévre 6 kor., negyedévre 3 kor.  
Egyes szám ára 10 fill.

Felelős szerkesztő:  
**BILKEI FERENCZ.**

Megjelenik minden kedden, csütörtökön és szombaton este.  
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Szent-István-tér 1.  
Egyes számok kaphatók: Rotter L., Weisz H. és K... sz V. tőzsdéjében.

## Eredmény.

Itélhetünk immár higgadtan a megtörtént dolgok, a kézzelfogható igazságok alapján.

A keresztény eszméknek, illetőleg azoknak a pártoknak, a melyek országgyűlési szerepléseikben a keresztény elveknek nyitlan is, szóval és tettel, hangos kifejezést mernek adni, azoknak a pártoknak nagyobb hódítását várjuk. Reménylettük, hogy a néppárt-és az Ugron-párt legalább megkészsereződve jut be a parlamentbe. Nem így történt. Mindkettő gyarapodott ugyan számbeli, a »tisztáknak« nevezett választási harcok idején, a mikor, ha nem is egészen tisztán, de még sem úgy volt kénytelen véleményét hangoztatni, mint Bánffy Dezső érájában; de ez a gyarapodás lehetett volna nagyobb is, hatalmasabb is.

Mik ennek az okai?

Mindenesetre egyik hathatós ok a Széll Kálmán uralkodásának az igazság felé való hajlása. Nem az a vak, az a guzsba kötő, vérszopó liberális a Széll Kálmáné, a mely csak áldozatokat kíván látni, uralkodni és uraltatni, hanem a mely szinte figyelve hallgat a nemzet szívverésére. A mi nemzetünk oly sokat és oly kegyetlenül szenvedett Tisza Kálmán és Bánffy Dezső uralkodása alatt, hogy midőn

egy szelidebb kor fuvalmát érzi lengedezni, a könnyen hívő s könnyen lelkesedésre lobbanó magyar egész buzgalommal fordul a Széll Kálmán kormánya felé, ajándékozva neki hitet, szeretetet, reményt. Tudjuk azt is, hogy a Széll Kálmán kormánya leginkább a régi nemzeti párti frakcióra támaszkodik. A magyar gentry és középosztály körében pedig a régi nemzeti párt politikája mindenha kedves és népszerű volt. Ha tehát a magyar intelligencia, a hivatalnokok seregének egy jelentős, talán súlyosabb része a Széll-kormány szerkerét igyekezett előre tolni, most már nem is nagyon csodálkozunk s ők lévén a gerinc, a szavazó testnek nagy része is utánuk hajolt. Innég. van az, hogy a papságnak egy része szintén a liberális kormány sikereinek előmozdításáért lelkesedett. Pedig jól tudhatjuk, hogy a liberalizmus alapján, irányeszméiben nem barátja a kereszténységnek. Sok sebet ütött rajta a multban s a jövő, a mely még merészebbé fogja tenni, csak folytattatni kívánja azokat a jogkiszajátításokat, a melyben itt nálunk is oly szép rekordokat ért el az utolsó évtized alatt.

Másik nagy előnye a Széll-kormány-nak, hogy ügyesen tudta összeválogatni a helyeket és jelölteket. Vegyük csak Fejérvárt. Zichy Jenő grófnál alkalmasabb egyéniség alig akadt volna a fejérvári

mandátumra s ha nem ő lép fel, egész sereget elbuktatott volna az ellenzék lelkesedése.

Akárki akárhogyan vegye a dolgot, annyi tény, hogy mindenütt érvényesült a felekezeti álláspont. A kálvínisták, a zsidóság mint egy test forradtak össze a kormánypárt, vagy Kossuth-párt érdekeinek hathatós védelmezésében. A néppárttal és Ugron-párttal szemben csaknem mindenütt együtt dolgoztak. A katolikusok való szembeállítás akkor, a mikor azok az egész kereszténység védelmében szállottak síkra, csaknem egészen általános volt.

Nagy hatalom minálunk — s ezt mindenki kénytelen elismerni — a zsidóság. A földbirtokoknak nagy része vagy tulajdonjog, vagy bérletviszony alapján, kezében van. Nálunk pedig egy nagy számu rész él a föld után. A falusi nép jórészt a holtos zsebjében van s mivel az a holtos azonosítja magát a liberalizmussal, ezerféle uton gyakorolható preszsiót a vele összeköttetésben levőkkel. A zsidóságnál van a pénz, minálunk az adósság. Tessék ez ellen a csavar ellen működni.

Bárki gondolkodjék egy kissé mélyrehatóbban ezek felett az események felett, be fogja látni, hogy igazunk van és hogy ezen az alapon történhetett, hogy az or-

## A FEJÉRMEGYEI NAPLÓ TÁRCZAJA.

### A régi seb.

Fájt a nemzetnek a zive, megdobbant és e szívverésre elhagyta otthonát a gyermek, kedvesét a szerető, családját a férfi, szószerét a pap s ment örömmel vérét ontani a lazáért: — csatasíkra szállt.

Egy hosszú, boldog élet reménye tündöklék a kedves asszony arcán, ki házi tűzhelyénél két kis gyermeke játékában gyönyörködik. Lovas és gyalogos katonákat állítanak a gyermekek sorba s a kis katonák elébe tesz a favárat s ennek ormára odahelyezik a játék-ágyut; künn a sikon pedig eleven katonák, a honvédek ezrei küzdik az élet-halálharcot a haza szabadságáért. Az anya arca hirtelen kipirul az ajtónyílásra, férje, Tarbi Sándor hazajött s megölelte nejét s gyermekeit. Hatalmas barna, gödörfürtű férfi s úgy elvész mellette a gyenge alak, mintha gyermeke s nem hitestársa lenne. A nő birtoka a jóság és gazdaság, a férfi vagyona az erő. Valami levertség látszik rajta, az asztal mellett helyet foglal, ki-kerüli neje s a gyermekek tekintetét. A figyelmes asszony észreveszi ezt; férje egyhangúsága bántja, odamegy hozzá, átöleli, megcsókolja s aggódva kérdi:

— Valaki bántott talán?

Kicsoda? — válaszol komoran s fel sem tekintve a férfit.

— Csak úgy kérdem, ne haragudj!

Itt hagytak barátaim, nincs a faluban egy férfi sem hozzám való. A haza hívó szavára elment, a ki fel bírta emelni a kardot, magam maradtam.

— És ez úgy fáj neked? A kik elmentek, azokat bizonynyal ugy nem szeretted, mint ahogy én téged szeretlek.

— És a haza? — szól erősebben Tarbi — azt elfelejtetd? Szabadság! Ejh! gyermeknek, asszony-nak nézzenek.

— Nem, nem vagy az. — Hizelegve még jobban simul férjéhez a nő.

Ölre megyek az erdők vadjával, hogy belemárhassam törömet s a szívem akkor sem ver sebesebben. A férfi felkelt a székről s indulatosan járt a szobában. A gyermekek szepge húzódnak egy szegletbe, a játékkatonák mind eldőlvé hevernek s aggódó figyelemmel nézi férjét az asszony.

— Déváról írják — folytatja — a ki szereti hazáját, fegyvert ragad. Nézzed, egy barátom írja. — Előmutatja a levelet s megáll a remegő nő előtt. Az odaveti tekintetét a levélre s úgy fáj a tudat, hogy elválnon férjétől, talán kis időre, vagy talán örökre. Ő nála haza, szabadság, az egész mindenség egy szóból áll: szeretet.

— Ha elveszítitek? ha elmegy és nem jössz többé vissza?

A férfi arcáról a komor sötét vonások eltűnnek, most ő öleli át a gyöngye asszony derekát s biztatón szól hozzá:

— Ne félts, üdvösségem, az Isten és a ti imádságatok meg fog majd védeni.

Elment Tarbi Sándor a többi társa után

védeni a szent ügyet s kísérte a szerető hitves imádsága.

A hideg, csikorgó, téli időben az ágyuk dörgését, fegyverek ropogását visszaverik a dévai hegyek. Kisebb csatározások, egy-egy éjjeli támadás s mindaz, mivel egymásnak árthat a két ellenséges tábor, napirenden van. A kevesebb honvédség vitél helyt áll a tiszseranyi ellenséggel szemben. Ott lebeg a tábor felett a rettenhetlen lengyel hős s a költő szelleme s mindegyik honvéd szívébe be van írva kitörölhetetlen betűkkel a hazaszeretet, azt onnan csak a halál rabolhatja el.

— Mit gondolsz meddig tart az egyenetlen harc? kérdé Tarbi a golyó füttyölése közt mellette álló barátját, mialatt egy kartács előttük szétpattanva hatalmas porfelleggel képez maga körül s egyik darabja a beszélgetők feje felett füttyöl el.

— A végső lehelletig; vagy győzünk, vagy elveszünk — válaszolt a kérdező.

Az őz vezér végignyargalt a sorok előtt, az ágyuk felé vágatott.

— Az öreg köpönyegje csupa rosta a lövésektől — szól ismét Tarbi a barátjához.

— De ő bizik s nekünk is bizni kell. Nézd, hogy irányítja az ágyut . . . most . . . nézd csak, mint hull halomra, mint zavarodik az ellenség. Ez jó lövés volt . . . De te, mi lelt?

Tarbi előbb hátra, majd kissé előre tántorodik. Egy piros, mindég nagyobbodó pont a kulcsoson alatt mutatja a kabátot, hogy egy bolond golyó oda tévedt.

— Fogd át a nyakam — szól a bajtárs,





és súlyos szenvedés után történt gyászos elhunytát. A drága halott hült teteme f. hó 8-án d. u. 4 órakor fog a róm. kath. anyaszentegyház szertartása szerint Basa-utca 1. sz. gyászházból a »Szent Háromság«-ról nevezett (hosszú) temetőben nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő szent mise-áldozat f. hó 9-én reggel 8 órakor a székesegyházban fog az egék Urának bemutatattni. Székesfejervárott, 1901. október 7-én. Örök világosság fényeskedjék neki.

Özv. Kolossváry Jánosné sz. Balassa Jolán úgy maga valamint az alulírottak és az összes rokonság nevében szomorodott szível jelenti, hogy szeretett jó férje *Kolossváry János* nyugalmazott gazdasítai hosszú szenvedés után, életének 70-ik évében folyó hó 6-án reggel 5 órakor a haldoklók szentségének fölvétele után az Urbanelhunyt A boldogult hült tetemei folyó hó 7-ikén d. u. 4 órakor fognak a róm. kath. szertartás mellett az alsó-nyéki sirkertbe nyugalomra tétetni. Az engesztelő szent-mise-áldozat az elhunyt lelki üdvéért f. hó 8-án fog a velencei plebánia templomban az Urnak bemutatattni. Kápolnás-Nyéken, 1901. október 6-án. Áldás hamvaira!

**További hazudozások.** Azt írja a Sz. és V. hogy a néppártiak *Kovács Alajos* csákerényi plebános fejét beütötték s egyszersmind nyakába varrja, hogy néppárti pap lévén ő is részese annak az igazgatásnak, a melynek a levét megitta. No hát ez egy emlekes hazugság. Először *Kovács Alajos* ur senkit nem igazgatót, csak a leg-egyszerűbben megtette kötelességét. Továbbá: a néppártiak nem dobálódtak, hanem a Baross-táborból hullottak a kövek s azok is dobták fejbe *Kovács plebánost*, midőn a Baross-tábor mellett a plebánia épületbe igyekezett. Mi tudjuk, mert ott voltunk.

Érdekes az az eset is, hogy bizonyos *Sorok Mihály* választó leányát valaki egy kővel agyon dobta. A tettes ismeretlen. Ő maga írja ezt a Sz. és V., de azért odahazudja, hogy néppárti volt a tettes. Annyi bizonyos, hogy a Baross pártiak viselkedése tisztesség dolgában annyira állott a Kéthly pártjáéhoz, mint *Makó Jeruzsálemhez*. Láttuk.

**Helyreigazítás.** Lapunk mult számában közöltük a szavazók névjegyzékét pártok szerint városnegyedenként. A jegyzékbe hiba csuszott. *Reiszor Ottó* főgymnáziumi tanár, valamint *Göncöl Antal* felsővárosi káplán a *Zichy Jenő* gróf szavazói közé kerültek, noha mindketten, — miként kijelentették — báró *Mamudorff Gézára* adták le szavazatukat. A jegyzék illetően kiigazítását készséggel teljesítjük.

**Az öreg-utcai tűz.** Remes kongatás hirdette ma d. u. 1 óra tájban, hogy a felsővárosban tűz van. *Fister József*, *Radics György* és *Verger Ferenc* Öreg-utcai házánál gyulladt meg néhány kazal s ezer szerencse, hogy azonnal észre vették, mert oly erővel lépett fel a pusztító elem, hogy csakis a rögtöni oltási munkálatnak köszönhető, hogy a házak is nem lettek e tűz martaléka. A helyszínén először is a király-kuti tűzörség jelent meg, majd néhány perc múlva a központi tűzörségről is kivonult a tűzoltóság s közös erővel láttak hozzá a tűz lokalizálásához. Úgy két óra tájban odaért a *Felmayer gyár* tűzoltósága is, komolyabb munka azonban erre már nem várt. A tűzet három órára sikerült végleg

elnyomni s a tűzoltók munkája ezután már csak rejtett parázs teljes kioltására szorítkozott. A tűz keletkezési oka eddig ismeretlen.

**A választás sebesültje.** *Strassmann Lipót* Halász-utca 6. sz. alatti lakos élénk részt vett a választási mozgalmakban s főleg az éjjeli eszem-izsom volt inyére, migmen f. hó 2-án éjjel oldalba szúrták. A rendőrségnek sikerült a tettest kinyomozni *Pintér János* Bástya-utcai lakos cipész-segéd személyében, a ki a bíróság előtt fog beszámolni bicskázásáról.

**Meglopták álmában.** *Pajor Horváth Mihály* Olaj-utca 5. szám alatti lakos folyó hó 5-én a szőlőhegyről berugott állapotban bandukolt haza felé. Utközben elnyomta az álom, a Budai-uton lefeküdt és elaludt. Másnap reggel arra ébredt fel, hogy a magával hozott szénkénegező gépje, kalapja és tarisznyája eltűnt. *Pajor Horváth Mihály* kára 55 kor Az esetről jelentést tett a rendőrségnél, mely most keresi az ismeretlen tolvajt.

**Mentőköcsi kórház dutyi.** *Weik Lidi* Gárdonyból berándult Székesfejervárra s miután *Kaposi Zsigmond* Simor-utcai pálinkamérésében alaposan elázott, még volt annyi ereje, hogy az utcára tántorogjon s ott hajtsa fejét nyugovóra. Teljesen mozdulatlanul pihente pálinkás álmait, a járó-kelők jónak látták tehát a mentőkocsin elszállíttatni. Gondosan leemelik a kocsirol, a kórházi orvos alaposan megvizsgálja s kintinik, hogy *Weik Lidinek* egyéb baja nincs, mint hogy leitta magát a sárgaföldig. Nem is maradhatott a kórházban, mert onnan az orvos nyomban a városi dutyiba szállíttatta, a honnan mámoros fölvele rendőri asszisztencia mellett ért szülőfalujába.

**A választások áldozata.** *Szaírról* írják lapunknak, hogy a 2-án lezajlott választás emberéletet követelt magának. Reggel valamennyi en összegyülekeztek a választók, hogy zeneszóval induljanak Csákvárra, a választás színhelyére. *Metzger János* szaári polgár föl akart ugrani a vonatra, de ügyetlenségében megcsuszott, leesett s a másik végágyon robogó vonat elütötte és testét darabokra szakgatta.

**Köpködő napkeletiek** Régi ujság, új régiség, a miről hirt adunk, legfeljebb a személyek változnak. *Deutsch Béla* Selyem-utca 1-ső szám alatti lakos már hosszabb idő óta hallgatag ellenfele *Singer Sámuel* és *Rosenberg Pál* Ösz-utca 9. szám alatti lakosoknak. Az idők vasfoga nem emésztette meg a régi gyűlöletet s midőn f. hó 5-én a véletlen a *Simoi-utcában* egy helyre hozta az ellenséges triumviratust, *Deutsch* megszólításával tüntette ki *Singert*, mire ez utóbbi ősi szokás szerint szemközt köpte *Deutschot*. Megindult ezután a köpések árja s mire sikerült őket szétválasztani, dekorált ábrázatuknak rendezetialához egy-egy zsebkendő kevésnek bizonyult. A nagy publikum által végignézett lovgagias ügynek bár békecsók nem követte — folytatása nem lesz.

**Beitöréses lopás.** Vasárnap éjjel a város egyik élénk forgalmu részén álkulcsal felnyitottak egy mézárshéket s azt megrabolták. *Héjji Imre* Haltér 4. sz. alatti mézáros hétfőn reggel a mézárshék ajtaját nyitva, a pénzés fiókot pedig feltörve találta. A fiókból 40 korona hiány-

zott. Az üzletben egy kulcsot találtak, mely *Schmieder Vilmos* mézáros inas tulajdona s így a tettesnek annál is inkább árulója lett, mert az Héjji szolgálatából az előző napon szökött meg. A rendőrség a nyomozó eljárást folyamatba tette, *Schmieder* körözését pedig elrendelte.

**Éhen akart halni.** Már napok óta kóborolt a határban egy idegen alak s a határ-csöszök figyelmét sem kerülte ki. Az egyik főcsösz végre is igazolásra szólította s mert sehogys tudta elhinni, hogy a kóborló ur budapesti építész, *Simon* alkaptány elé állította. Itt aztán kitűnt, hogy az illető *Tomola Frigyes* budapesti magánzó s a rendőrség előtt nem ismeretlen, mert zsarolás miatt büntügyi eljárás van ellene folyamatban. Állítólag egy özvegy asszonyba szerelmes, a ki egy ideig pénzelt is a gavallért, most azonban hűtlen lett. Bántában *Tomola* először az ereit piszkálta meg, most pedig éhhalállal akart kimulni. Az alkaptány a mesének helyt adott s egyideűleg hazatoloncoltatása iránt intézkedett.

**Tűz.** Pákozdon, mint ottani levelezőnk írja, f. hó 4-én *Lázár Ferenc* és *Horváth János* közös házában tűz ütött ki s bár a ház megmentésén a község lakói közös erővel munkálkodtak, a tüzet csak akkor lehetett elnyomni, mikor a ház az udvaron levő ólakkal együtt elégett. A kár 2200 korona.

**Két egymásba nyíló butorozott szoba, esetleg külön is, október 1-re kiadó.** Bástya-u. 9.

**Egy géplány felvétetik Szammer Imre könyvnyomdájában.**

## IRODALOM.

**A Magyar Szemle** most megjelent 40-ik számának tartalma: Jegyzetek Budapestről. VI. — x. 1. 2. 3. 4. 5. — e-től. — Fázó nap-sugarak. (Költemény.) *Bátyi Lajostól*. — Történet a Nácirol és Idárol. *Járdánházi Kovács Lajostól*. — Bürokraták. *Szecső Vilmostól*. — Beteg vagyok (Költemény.) *Horváth Kálmántól*. — Szegény asszony. *Erényi Károlytól*. — Három lap egy népszámláló naplójából. *Reviczky Irmától*. — Csalódva. (Költemény.) *Marton Páltól*. — Hónapok szobák. (Folytatás.) *Gáspár Imréttől*. — A hid. (Költemény.) *Hugo Viktor* után fordította: *Gyulai Ágost* — Színházi krónika. h. s-tól. — Hétről-hétre. (Tárca.) (—) — Irodalom és művészet. Vegyesek. A Magyar Szemle *Kaposi József* szerkeszti. Ára egy évre 12 korona. Szerkesztőség és kiadóhivatél: Bueapest, VI., Új-utca 14. szám.

# FRANK BALÁZS

kutmester (I. Öreg-utca 5. sz.)

Elfogad kut-furást, ásást, szivattyu-javitást, vízvezeték és fürdőberendezéseket. Minden e szakbavágó munkát jutányosan és pontosan végez.

## EGYÉVES ÖNKÉNTESI EGYENRUHÁK

# ROSENTHAL H.

Fióközlöt:  
POZSONY, Hid-utca 4.

cs. és kir. udvari szállító egyenruházati műintézetében  
BUDAPEST Ferenc József-tér 6. (Lánchiddal szemben.)

legjélésesebben,  
legjobb szövetből és  
legjutányosabban

Fióközlöt;  
SZÉKESFEHÉRVÁR, Kossuth-utca 18.

alatt készítettnek el. Ugyszintén minden katonai szakmába vágó egyenruhák legjutányosabb elkészítési forrás. Árjegyzék és szövetmintákkal készséggel szolgálók. Cégem Párisban az aranv és ezüst éremmel lett kitüntetve.

Nyomatott Szammer Imre könyvnyomdai intézetében, Székesfejervárott